

מיכתבים

אחד, שניים, שלושה

על ייחודה של שחקנית הקולנוע ענת צחור (האשכולית מתקלפת", העולם הזה 1.6.88).
כאשר ראיתי את תצלומיה המרהיבים של ענת צחור בגיליון האחרון של העולם הזה, ספרתי אחת, שתיים, שלוש וקראתי: ואו!
אבל כאשר קראתי את דבריה, החלטתי שמן הראוי לספור אחד, שניים, שלושה — חבר אחד, שני שניים, שלושה חתולים!

חוצפה ישראלית

על שיטת שתיית בירה (»אנשים«, העולם הזה 11.5.88).

מה שמחברי הכיתובים לתצלומי העולם הזה עושים גובל, לפעמים, בחוצפה וכאשר המדובר בכירה, זה גובל בחוצפה ישראלית.

בכיתוב מתחת לתצלומה של נערת-זוהר המי בלה באילת מצאתי את המילים המשונות האלה: היא »לגמה כמה פחית-יבירה«.

רבותי, אני מצטער, בירה איננה רפואה. אי אפשר ללגום בירה. בירה חייבים לגמוע.

שמעון סריד, תל-אביב

● לאו דווקא. בירה אפשר ללגום וגם לגמוע. הכל תלוי בכמויות.

אותיות פרוחת

על מיספר האותיות בסיפרי-התורה (»מחשב פוסל תורה«, »תשקיף«, העולם הזה 11.5.88).

כאשר העולם הזה מרחיב את השכלתי, בהקי שר לפסילה אפשרית של סיפרי-התורה, גם אם חסרה רק אות אחת מ-304,805 אותיותיהם, בני קשתי להרחיב את יריעת השכלתי ומצאתי כמה עובדות מעניינות:

● מיספר האותיות הרכ ביותר בחמשת סיפי ריי-התורה הוא בספר בראשית (78,064).

● האות השכיחה ביותר בתורה היא האות יו"ד (31,530 פעמים).

● מיספר האותיות בספר שמוח (63,529) וזה כמעט לזה של מיספר האותיות בספר במדבר (63,530).

נחום בנטל, רמת-גן

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, משפ"טיות או טכניות.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458.
בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט"ל לפון — 03) 232262, בפקסימיליה — 0972-3-245242. מנוי 2009, ובטלסק — RMYM IL 341667.

תנובה

של קהל

אופנת הזמנת נכבדים להצגות-בכורה כבר התאורחה במדינה בראשית שנות ה-60. ולעיתים, נערכו, מרוב נכבדים-שחייבים-ל-הזמנים, אפילו שתי בכורות בזו אחר זו.

הם שמטבע הדברים שבאי הצגת-הבכורה מס' 2 לא היו מן הסוג של באי הצגת-הבכורה מס' 1, אה כפי שהגדיר זאת, בגיליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה, אחד משמקי התיאטרון הקאמר. בלשון ציורית בהתייחסו לשתי הצגות-הבכורה שנערכו בי אותה שבעה להוצ מהומו עם לא חבר (של סקספיר):

● בערב הראשון היתה השמנת; ובערב השני — הלבנייה!

שרותויוזיון

על כתובת-קיר (»הנדון«, העולם הזה 18.5.88).

הנרון על אדם (קלר), מלך הגראפיטי, אותן כתובות-קיר המצויירות בידי אלמונים, בין הש"א, בשרותים ציבוריים, הזכיר לי חוויה שחוויתי לפני כמה שבועות.

כאחד מאנשי-הצוות של ירדנה ארזי למופע האירוויזיון ברבלין, ניצלתי שעה פנויה על-מנת לבקר באוניברסיטה המקומית, טריניטי קר לג', המפורסמת בבית-הספר לרפואה שלה.

אחר ששוטטתי בחצרות המרהיבות של בנייני טריניטי, נזקקתי, כדרכו של אדם, לשרותים. ושם מצאתי גראפיטי מסוג הגראפיטי המצויים בשרר תים, גראפיטי אנטומי לגמרי, של גברת צעירה, בליווי טכסט מסויים מאוד.

אבל מתחת לזה היתה רשומה כתובת גראפיטי נוספת, בזה הלשון: »מי שצייר את הגברת שלעיל בוודאי שלא למד אנטומיה בבית-הספר לרפואה!«

א, תל-אביב

גם לא בסלט

על כתובת-קיר אחת (»הנדון«, העולם הזה 18.5.88).

שמיר

להתפעל ולהתכוון

זכותו של אורי אבנרי להתפעל מכתובת-הקיר התל-אביבית. שמיר רק בסלט".
אבל, במידה ושנינו מתכוונים לאותו דבר, את שמיר אני לא רוצה אפילו בסלט.

חיים כוכב, תל-אביב

הקצין הטיפש ביותר

על שיא שאיננו מופיע בספר-השיי איס גינס (»מכתבים«, העולם הזה 25.5.88).

אם הקורא שניא טרח וגילה מי היה הקצין הקשיש ביותר בהיסטוריה (פילדמרשל אנגלי אחו), לרגל העובדה כי בצה"ל משרת תת-אלוף בן 85, הרי אני שמעתי מפי הוריי, יוצאי אוס טריה, על אדם היכול לשאת, ללא ספק, את תואר הקצין הטיפש ביותר בהיסטוריה.

היה זה ביום השישי, ה-11 במרס 1938, בשעות הערב המוקדמות, כאשר הנאצים פלשו לאוסטריה, כשחושב עיריהמחוז האוסטרית זאלצבורג, קצין-צבא בכיר בדימוס, אחד היינריך קורץ פון-גולדנשטיין, נאצי מימים ימימה, מיהר לכיכר העיר על-מנת להיות הראשון המקבל את פני חיילי ריכיווית חיל-הרגלים השביעית של צבא גרמניה הפולש.

אך ראה הקצין הקשיש את הקסרה הגרמנית הראשונה וכום — הוא מת! מרוב התרגשות (וטיפשות) הוא קיבל דום-לב!
יוסי זיידנברג, ראשון-לציון

יותר חביב מחביב

על טיבו של תשדיר-השרות לאש-כוליות (האשכולית מתקלפת", העולם הזה 1.6.88).

בהקדמה המסכמת את הכתבה על נערת-האשכוליות ענת צחור, נאמר, כי תשדיר-השרות, שבו היא הופיעה, היה תשדיר מיני.

מה פתאום תשדיר מיני? יותר חביב מחביב. איתן רגב, תל-אביב

המישטרה תהיה טהורה, הנונה וכלת-אלימה, גוף שבו הוא יכול להתגאות. על כן גם הוא צריך להיות מעוניין בכך שהעיתונות תבער את הע"שכים השוטרים במישטרה, ואלו העיתונאי ההגון מעוניין בכך שהתיקשורת תהיה הגונה, אמינה וצורקת, שתבדוק היטב את אשר היא מפרסמת ושחשבל תגובות מבל הצדדים המעורבים.

אם יש מתח בעבודה היומיומית, הרי זה טוב. שוטר טוב רוצה להצליח, להביא להרשעת נאשמי. עיתונאי טוב רוצה להצליח ולפרסם סקופים, גם על מחדלי המישטרה. המתח בין השניים הוא, בסופו של דבר, תופעה ברוכה, המועילה לחברה.

לרעתה הסכנה האמיתית היא דווקא הפוכה. עמד על כך דווקא אחד מקציני-המישטרה, בעל ניסיון רב בשטח. הוא אמר שיש דימיון מרהיב בין כל העיתונאים. שלוש הצהרונות, למשל, מפר-סמים (להבריר) את אותו המומר בדיוק, ככל התחומים, ונראים כאילו איש אחו עירך את כולם. בשטח, כך סיפר, הכתבים של העיתונאים השונים כלל אינם מתחילים זה בזה, אלא מחלקים ביניהם את העבודה, כך שכתב אחד סוקר מאורע עבור כל העיתונאים, אולם ככל עיתון מופיע מעל ליריעה השם של הכתב שלו.

זהו גוואל שבוודאי אינו תורם לגיבוש עיתונות טובה.

בסירה

אחת

בסירטי-טלוויזיה אמריקאיים נראים קצרי-ריי-המישטרה תמיד בהם מוסרים לעיתונאים את כל המידע על הפשע והחוקרה. בארץ המצב החוק מלהיות כל-כך אידיאלי.
כלל, רוברים ממשלתיים" בארץ מתנהגים לעיתים קרובות מאוד כאילו היו »שותקים ממשלתיים«. קשה מאוד להוציא מהם מידע נגמה להם שתפקידם הוא למנוע מידע מן העיתונות, ובוודאי כל מידע שאינו חיוני בעיני הממתיים עליהם.

בארצות-הברית מובן מאליו שהממשלה שיי-כת לציבור, ולכן שייך לציבור גם כל מידע לגיטימי שבידי הוועות הממשלת. בארץ חסרה תחושה זו לגמרי. מבאן ארה"בצון של עיתונאים רבים לפנות אל החברים. הם יודעים כי התגובה תהיה תמיד אינטרסנטית.
כאשר דיברתי על »זכות הציבור לדעת«, טען אחד הקצינים כי הציבור כלל אינו מעוניין לדעת, ושרק העיתונאים מתעקשים. הסברתי לו מה שדסברתי לא-אחת במרוך זה. »זכות הציבור לדעת« היא, למעשה, חוכמת הציבור לדעת. גם אם רבים בציבור אינם רוצים לדעת דברים בלתי נעימים, והיו רוצים לעצום את עיניהם ולאטום את אוזניהם, תוצה היא להכריח אותם לדאות ולשמוע. כי מבלי לדאות ולשמוע, אינם מסוגלים למלא את תפקידם באורחים בחברה דמוקרטית, ולבחור בננסת ובממשלה שתפקיל בראוי את סמכויות המישטרה.

ציבור שאינו רוצה לדעת הוא ציבור המיודרר בהכרח לעבר תחום העריצות. כאחד הבקרים יתעורה ציבור בזה ויוחבב להעת כי בלילה קם מישטר הודני, ושהוא מופקר מעתה לשבט ולחסר לשרירות ליבם של שוטרים שאינם כפופים עוד לביקורת ולריסון, המפעילים עינויים ודוורסים את כבודיהם.

שוטרים הגונים ועיתונאים הגונים אינם רוצים בכך. לכן יישכים בולנו בסירה אחת. המישטרה והעיתונות צריכות להיות שני הצדדים של אותו המטבע. כדי להגיע לכך, יש מה לתקן — בשני הצדדים.

א. א. א. א.

קניא יקי.

תפקידו של השוטר הוא כפרי-טובה. אם הוא נכשל בפיענוח פשעים, יורד עליו זעם הציבור. שום חברה אינה יכולה לתפקד בלי מישטרה יעילה.

ואם הוא להוט יותר מדי, ונוקט שיטות בלתי-חוקיות של אלימות והונאה כדי לפענוח פשעים ולהביא להרשעת הפושעים, יורד עליו זעם הציבור שוב. אין חברה דמוקרטית יכולה לסבול מישטרה שקרנית, אלימה, מכה ומענה.

על השוטר האידיאלי להלך בשביל צר מאוד — מילוי יעיל של תפקידו, תוך הקפדה על הסייגים החיונים שקבעה החברה לשמירה על זכויות-האדם.

שוטר

מול כתב

את ההיריה הזה הזה השמעתי לאי-מכבר, כאשר הוזמנתי לדיון על »המישטרה והתיק שורת«, שנערך בקורס של קציני-מישטרה. מולי

דובר גורן טענות כריפון

ישבו כמה קצינים בעלי רגנות בינוניות, כולם בעלי ניסיון בעבודה וביחסים עם התיקשורת. הם היו מלאים כרימון בסענות כלפי העיתונות, ורוב הטענות היו נכונות. גם דובר המישטרה, עדי גונן, היה שם.

אך גם כפי היו כמה וכמה טענות כלפי המישטרה.

אמרתי שטענות הרדיות אלה הן טבעיות. גם המישטרה וגם העיתונות משרתות את החברה, אבל התפקידים שלהן שונים, ולעיתים קרובות גם סותרים.

המישטרה היא הרצוע החוקה ביותר של הרשות המבצעת. כיריה סמכויות עצמות. היא יכולה לעצור כל אזרח ל-48 שעות. היא יכולה לעקוב אחרי האזרח, להקשיב בסתר לשיחותיו, למרו את חייו. שוטר המוכן להרוג מתפקידו יכול לביים אישומים. קל מאוד לנצל לרעה סמכויות כה חזקות.

העיתונות היא רשות הכרתית בלתי-תלויה, ותפקידה הוא למסור מידע, לפקח ולמתוח ביקורת. אחד מתפקידיה החשובים ביותר הוא לפקוח עין על המישטרה, כדי שזו לא תחזוג מתפקידה ולא תצבל לרעה את הכוח העצום המסור בידי כל קצין ושוטר. גם את כוחה של העיתונות קל מאוד לנצל לרעה.

מבאן הביקורת העיתונאית, שהיא לא-אחת קיצונית, ושוטרים רבים (וכך הסתבר לי) מפקר מקים ב ושרה ובאמינות. ומבאן גם ההרגשה של העיתונאים כי המישטרה מחפה על מחורלים, מסכלת סיקור נאות ומסתירה מידע חיוני. אולם בסופו של דבר אין סתירה אמיתית בין שני התפקידים. השוטר ההגון מעוניין בכך שי